

راپرسی سهبارت به ریزه‌ی به‌شداربوون و دهنگی لایه‌نه‌کان

له سوۆران و ده‌وروبه‌ری بو هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی عێراق- ٢٠١٨

پیشه‌کی و میتۆدی نه‌جامدانی راپرسی

رۆژی ١٢-ی ئایاری ٢٠١٨ پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی عێراق به‌رپوه ده‌چیت. له هه‌لبژاردنه‌که‌دا ٦ هه‌زار و ٩٠٤ کاندید له ٢٠٤ پارت و لیستی جیاواز پیشبرکی له سه‌ر به‌ده‌سته‌ینانی ٣٢٩ کورسی په‌رله‌مانی عێراق ده‌کهن.

بو پیشبێنیکردن و مه‌زهنده‌کردنی زانستیانه‌ی ریزه‌ی به‌شداربوون له‌م هه‌لبژاردنه و هه‌روه‌ها ریزه‌ی ئهو ده‌نگانه‌ی که لیست و پارته‌ سیاسییه‌کان به‌ده‌ستی دینن، ژماریه‌ک له قوتابیان به‌شی په‌یوه‌ندییه نیوده‌وله‌تییه‌کانی زانکۆی سوۆران، له ژێر سه‌رپه‌رشتیی مامۆستا هۆشه‌نگ دارا، مامۆستا فاکه‌لتیه‌که، راپرسییه‌کیان نه‌جام دا.

له راپرسییه‌که ٥٠٠ کەس وەک نمونه‌یه‌ک له ده‌نگه‌رانی سوۆران و ده‌وروبه‌ری وهرگیران و فۆرمی تایبەت به راپرسییه‌که‌یان پر کرده‌وه. نمونه‌ی راپرسییه‌که به شیوه‌ی هه‌رمه‌کی و له شۆینه گه‌شتیه‌کان وهرگیراوه. له وهرگرته‌ی نمونه‌کاندا هه‌ول‌دراوه بالانس له نیوان دانیشه‌توانی ناوه‌وه‌ی سوۆران و ده‌وروبه‌ری و هه‌روه‌ها ره‌گه‌ز و ته‌مه‌نه جیاوازه‌کاندا رابگیریت. ناو و زانیاری تایبەت له به‌شداربووان داوا نه‌کراوه و نازادیی دراوته هه‌رکەسێک که به‌شدار بێت یان نه‌بێت، هه‌روه‌ها ده‌نگ به‌چ لایه‌نیک ده‌دات.

فۆرمی راپرسییه‌که چه‌ند په‌رسیاریکی له خو‌گرتبوو؛ له‌وانه‌ی په‌رسیارکردن له ره‌گه‌ز، ته‌مه‌ن، شۆینی نیشه‌تیه‌جیبوون – ئه‌مه‌ش بو کۆکردنه‌وه‌ی داتا سه‌بارت به‌وه‌ی که چه‌ ره‌گه‌زیک و چه‌ ته‌مه‌نیک زیاتر له هه‌لبژاردنه‌که‌دا به‌شدار ده‌بن و ده‌نگ ده‌ده‌ن و هه‌روه‌ها ده‌نگه‌رانی پارته‌ سیاسییه‌کان زیاتر سه‌ر به‌چه‌ توێژیکن. جیا له‌مه‌ په‌رسیار له به‌شداربوون یان نه‌بوون له پرۆسه‌ی ده‌نگدان کراوه تا بزانه‌یت ریزه‌ی به‌شداربوون له ده‌نگدان ده‌گاته چه‌ ئاستیک. هاوکات ئه‌گه‌ر وه‌لامی ئهو کەسه‌ی که به نمونه وهرگیراوه بو به‌شداربوون له ده‌نگدان به‌ئێ بووبیت، په‌رسیاری لێکراوه که چه‌ هۆکاریک پالی پێوه ده‌نیت تا به‌شداریی ده‌نگدان بکات.

له كۆتا بهشی راپرسییه كهدا پرسیار له نمونه وهرگیراوهكان كراوه كه دهنگ به چ پارتیكى سیاسیی یان لیستیك ددهن بۆ ههلبژاردنی پهلهمانی عیراق. لهه بهشدا، ناوی بهشیک له پارتیه سیاسیهكان وهك بژارده دانراوه و دهرفتهش دراوه بۆ نووسینی ناوی پارتیكى سیاسیی یان لیستیك كه ناوی له ناو بژاردهكاندا نهبووبیت. جیا لهمه، بژاردهیهك دانراوه بۆ ئهوانهیه كه بریاریان داوه بهشداریهی له ههلبژاردنهكاندا بکهن، بهلام هیشتا بریاریان نهداوه كه دهنگ به چ لایهنیک بدن، واته ئهوه دهنگانهیه كه هیشتا خۆیان بۆ دهنگدان به لیستیك یهكلا نهكراوهتهوه، یان ئهوانهیه كه به دهنگه خۆلهمیشیهكان ناودهبرین، هیلدراوتهوه.

خستنهرووی ئهجامی راپرسییهكان به داتا

ئهو داتایانهیه كه له ئهجامدانی راپرسییهكه كۆكراوتهوه، له شیوهیه داتای كوانتیتیهیتیف یان ژمارهیهیدا ئاماده كراوه. لیرهدا داتاكان به پرژهیه سهدی و له شیوهیه پایچارتهدا دهخرینه روو تا ئاسانکارییه زیاتر بكریت بۆ تیگهیشتنیكى فراوان له بیروبوچوونی دهنگهوانی سۆران و دهوروبهری سهبارته به ههلبژاردنی پهلهمانی عیراق، كه رۆژی ۱۲ی ئایاری ۲۰۱۸ بهرپوه دهچیت.

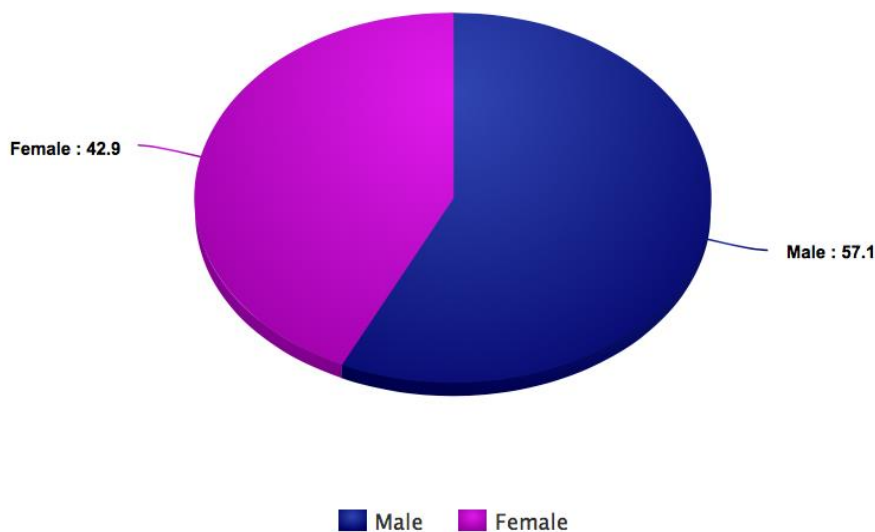
تهوههری یهكهم: زانیارییه كهسییهكانی بهشداربووانی ناو راپرسییهكه

۱: رهگهز

نیر: ۵۷.۱%

می: ۴۲.۹%

PC1 Gender

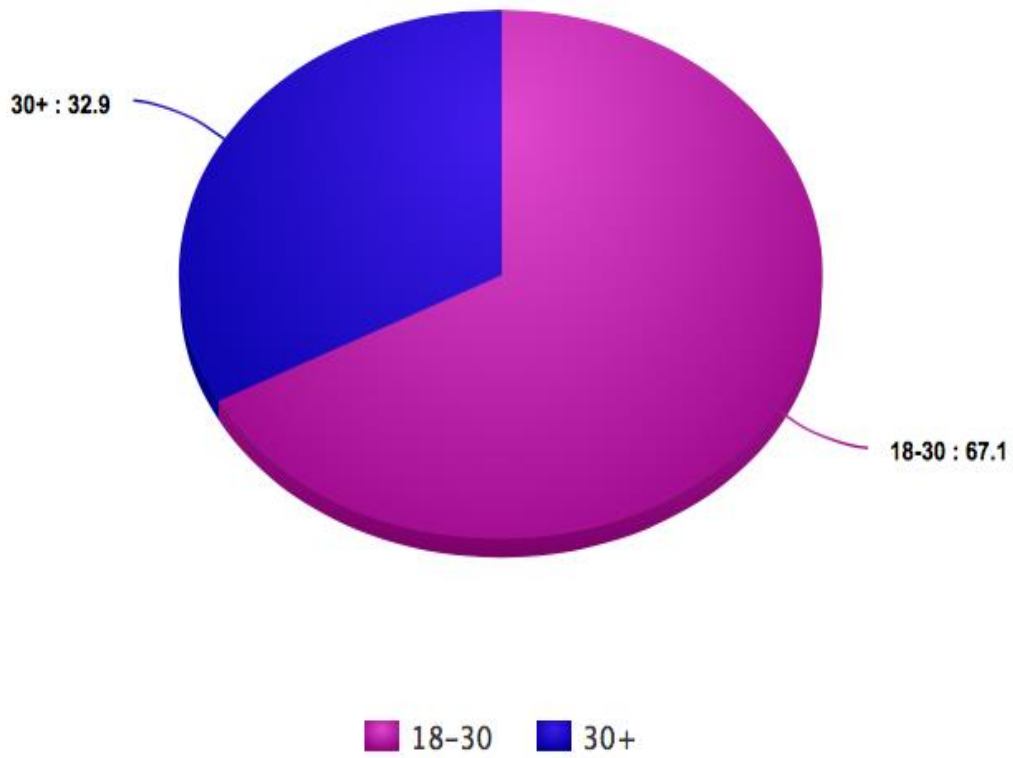

٢: تهمهن

كهتر له ٣٠ سال: ٦٧.١%

زياتر له ٣٠ سال: ٣٢.٩%

PC2 Age

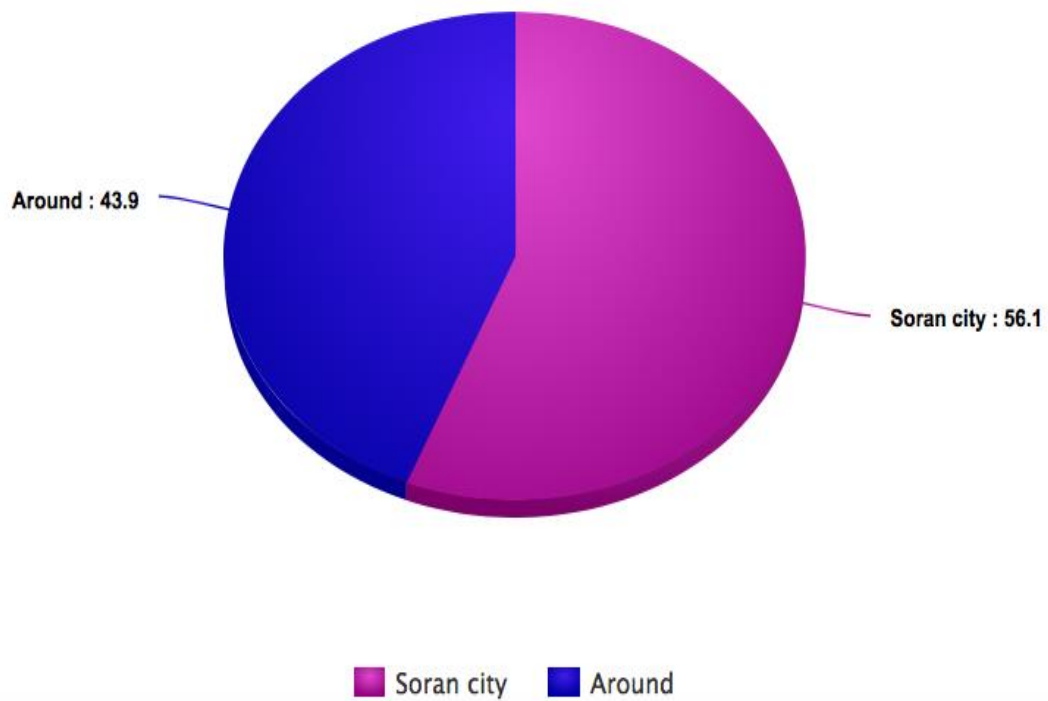

۳: شوینی نیشته جیبوون

ناوهندی سوران: ۵۶.۱%

دهوروبهری سوران: ۴۳.۹%

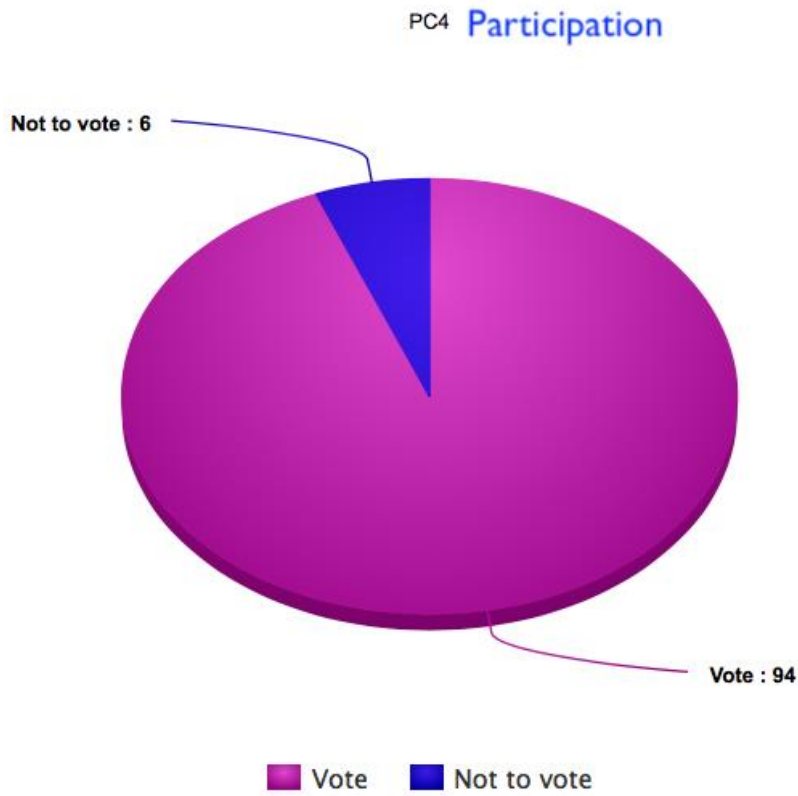
PC3 Area

تهوهری دووهم: مهزندهکردنی ریشهی بهشداربوون له دهنگدان

دهنگدان: ۹۴%

دهنگنهان: ۶%

تەوہری سۈپھەم: ھۆکارەکانی بەشداربوون لە ھەئبژاردن و دەنگدان

ھۆکاری نیشتمانی: % ۶۸.۴

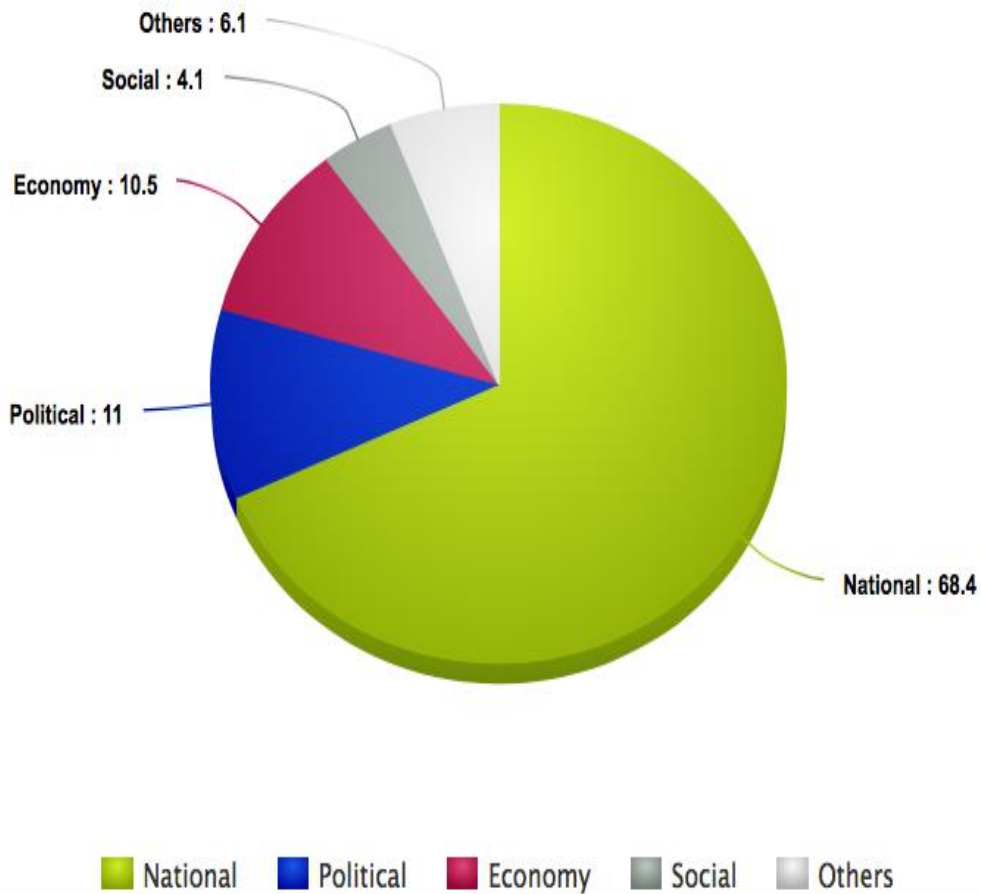
ھۆکاری سیاسی: % ۱۱

ھۆکاری ئابووری: % ۱.۵

ھۆکاری کۆمەلایەتی: % ۴.۱

ھۆکاری تر: % ۶.۱

PC5 Motivation

تهوهری چوارهم: دهنگی چاوهروانکراوی لیست و پارتیه سیاسییهکان له ههئێژاردنهکهدا

پارتی دیموکراتی کوردستان: ۵۸.۹%

جوولانهوهی نهوهی نوئ: ۷.۴%

هاوپهیمانی بۆ دیموکراسی و دادپهروهری: ۵.۹%

بزووتنهوهی گوران: ۴.۳%

یهکیتی نیشتمانی کوردستان: ۳.۸%

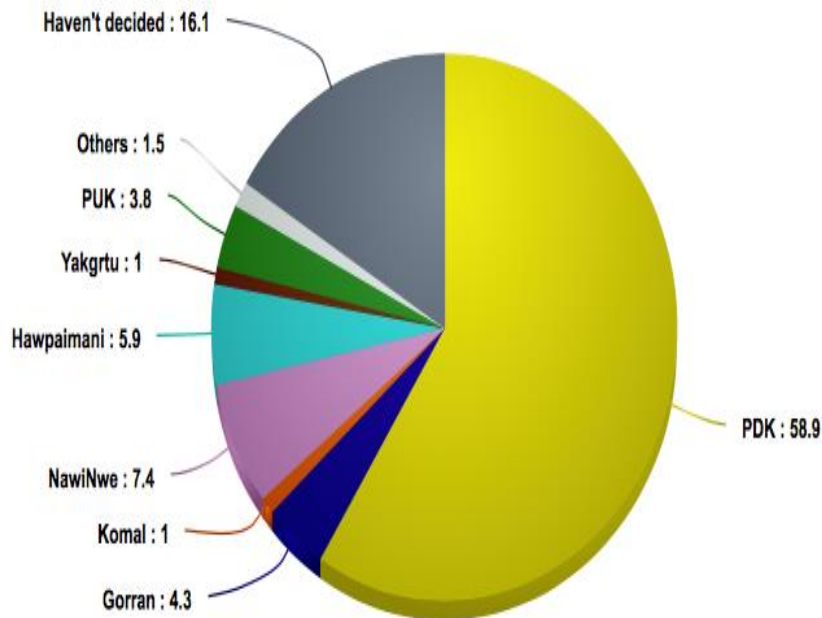
کۆمهڵی ئیسلامی له کوردستان: ۱%

یهکگرتووی ئیسلامی له کوردستان: ۱%

هیشتا بریارم نهاده: ۱۶.۱%

ئهوانیتر: ۱.۵%

PC6 Votes

■ PDK ■ Gorrani ■ Komal ■ Nawinwe ■ Hawpaimani ■ Yakgrtu ■ PUK ■ Others ■ Haven't decided

ئەنجام:

بە گۆيرەي ئەنجامەکانی ئەم راپرسییە، ھەر وەك چۆن لە داتاكاندا بە پرونی دەردەكەوت، لە ناو ئەوانەدا كە فۆرمی راپرسییەكەیان پركردووتەو، ریزەي بەشداريیكردن لە ھەلبژاردندا زۆر بەرزە و دەگاتە %۹۴ و بەشداربووان ھۆكاری سەرکەي بەشداريیكردنیشیان بۆ ھۆكاری نیشتمانی و نەتەوہی گەراندوووتەو. لە ناو پارتەكانیشدا، پارتی ديموكراتی كوردستان لەو ناوچەيەي كە راپرسییەكەي تیدا ئەنجامدراوہ پارتی يەكەم دەبیت و نزيكەي %۶۰ی دەنگەكان مسۆگەر دەكات. ھاوكات ئەو پارتانەي كە تازە دامەزراون و يەكەمجارە بەشداريی لە كیبركیكانی ھەلبژاردندا دەكەن دەتوانن بە سەر ھەندیک لە پارتە كۆنەكاندا سەر بكەون. بۆ نمونە، جوولانەوہي نەوہي نوێ بە ریزەي زیاتر لە %۷ و ھاوپەيمانی بۆ ديموكراسی و دادپەروەري بە ریزەي نزيكەي %۶ دەتوانن بە سەر يەكیتی بە ریزەي كەمتر %۴ و ھەريەكە لە كۆمەلای نيسلامی و يەكگرتووی نيسلامی بە ریزەي %۱، سەر بكەون. جیا لەمە، ریزەي ئەوانەي كە ھیشتا خۆيان يەكلا نەكردووتەوہ كە دەنگ بە چ لایەنێك دەدن، يان دەنگە خۆلەمیشيیەكان، ریزەيەكی بەرزە و %۱۶ی تێپەراندووہ، ئەم دەنگە خۆلەمیشيیانە دەتوانن ريزبەندي دەنگی پارتە سياسیيەكان بگۆرن، بەلام ناتوانن پارتی ديموكراتی كوردستان لە يەكەمي بخەن.

پاشكۆ:

نمونەنەپەك لە فۆرمى راپرسی

رەگەز:

- نیر
- مئ

تەمەن:

- ۱۸ تا ۳۰ ساڵ
- ۳۰ ساڵ بەرەو سەرەو

شونى نیشته جیوون:

- ناوەندى سۆران
- دەورو بەرى سۆران

ئایا رۆژى ۱۲ى ئایار بەشدارىی لە هەلبژاردنى پەرلەمانى عێراق دەگەیت؟

- بەلئ
- نەخیر

لەبەر چ هۆكارێك بەشدارىی هەلبژاردن و دەنگدان دەگەیت؟

- هۆكارى نیشتمانى-نەتەوهیى
- هۆكارى سیاسى-حیزبى
- هۆكارى ئابوورى-دارایى
- هۆكارى كۆمەلایەتى-عەشایرى
- هۆكارى تر جگە لەمانە، بێنوو سه .....

لە رۆژى هەلبژاردندا، دەنگ بە كام پارت یان لیست دەدەیت:

- بزوتنەوهى گۆران
- پارتى دیموکراتى كوردستان
- كۆمەلى ئیسلامى
- نەوهى نوێ
- هاوپەیمانى دیموکراسى و دادپەرەوى
- یەكگرتووى ئیسلامى
- یەكیتى نیشتمانى كوردستان
- پارتىكیتر جگە لەمانە، بێنوو سه .....
- هیشتا بریارم نەداوه

ئەم راپرسییه تەنها بۆ مەبەستى زانستى و
لەلایەن قوتابیانى بەشى پەيوەندییه نێودەولەتییەکانى زانکۆى سۆرانەوه تەنجام دەدرییت.